

Formandsberetning 2009

DUFs delegeretmøde 5. december 2009.

Af Martin Justesen.

- - - Det talte ord gælder - - -

Kære venner, kære delegerede

Jeg har glædet mig til i dag, hvor vi sammen skal gøre status over de sidste to år i DUF – og med afsæt i de erfaringer, vi har gjort os, kigge frem mod de udfordringer, der venter.

Men jeg har også glædet mig, fordi DUFs delegeretmøde altid er en helt særlig oplevelse.

Det er et det fordi, at vi - når alt kommer til alt - er en ganske særegen blanding af vidt forskellige mennesker med endnu mere forskellige holdninger og værdier. Det er svært at finde et ledigt synspunkt i denne forsamling!

Og fordommene trives da også indenfor vort eget fællesskab. Kan spejdere kun finde ud af at tænde bål? Konsulterer de kirkelige organisationer altid Gud, før de træffer en beslutning? Og køber alle ungdomspolitikere deres tøj det samme sted?

Jeg tror, vi alle hver især synes, at lige præcis den forening, vi selv er aktive i, er den bedste. Og fra tid til anden synes vi nok også, at de andre ikke har fattet en meter.

For mig er DUFs delegeretmøde en anledning til at få afprøvet de fordomme og forestillinger. Det er en mulighed for at lade sig inspirere af hinanden og knytte nye relationer – også til foreninger, som ikke ligner os selv.

Men DUFs delegeretmøde er først og fremmest en anledning til at minde hinanden om det, der binder os sammen. Det, som vi alle kan skrive under på: Vi er unge. Vi er frivillige. Og vi har holdninger.

Vi ved, hvad det vil sige at leve i et demokrati. For vi kæmper for at udbrede det. Vi ved, hvordan unge har det. For vi arbejder på at forbedre vilkårene for vores egen generation. Og vi ved, hvor meget det betyder at være aktiv i foreningslivet. For vi er det selv.

Demokrati, Ungdom og Foreninger. Det er dét, der binder os sammen, men det er mere end det: Det er en fortælling om, hvem vi er, og hvad vi vil.

Derfor lægger styrelsen op til, at vi i hele DUFs virke styrker vores fokus på de tre områder: Demokrati, Ungdom og Foreninger. Og at vi gør det ved at lade delegeretmødet udstikke retningslinjerne på baggrund af en god og lang diskussion.

Det første, vi tager fat på, er diskussionen om Foreninger – og jeg glæder mig meget til den debat, vi skal have senere på dagen. Debatten er kun startskuddet til en god proces, hvor alle ønsker kan komme på bordet frem mod, at vi på næste års delegeretmøde kan vedtage en klar og prioriteret målsætning for vores foreningsarbejde de efterfølgende tre år.

Og det er med til at illustrere det helt unikke i vores fællesskab.

Vores delegeretmøde er det eneste sted, hvor ledere og repræsentanter for alle Danmarks børne- og ungdomsorganisationer mødes. Det er her, vi med hvert vores udgangspunkt diskuterer demokratiets udvikling, ungdommens krav og foreningernes vilkår.

Det er diskussioner, der er afgørende for vores samfund, og der er intet andet fællesskab, der kan måle sig med vores, når det gælder den bredde og mangfoldighed, som netop kvalificerer debatten.

Det er os, der kender virkeligheden i vores foreninger. Det er os der kan identificere de udfordringer, vi står over for. Og det er os, der er i stand til at udstikke de visioner, der skal bære arbejdet fremad.

Derfor er det også vores ansvar.

- - -

En beretning som denne, er også min mulighed for som formand at tage ansvaret for det, der er foregået i DUF de sidste to år. Og det gør jeg med oprejst pande.

Det har været åbenlyst for alle, at der har været megen uro og turbulens som følge af de dispositioner, jeg har truffet, når det gælder den øverste ledelse af DUFs sekretariat. I den forgangne periode har vi sagt farvel til to generalsekretærer.

Det er beslutninger, som jeg fortsat mener, var nødvendige.

Men selv nok så mange forklaringer kan ikke ændre ved, at DUF har været udsat i en sårbar situation, hvor den grundlæggende økonomi for medlemsorganisationerne har – og stadig er – på spil.

Især det efterfølgende forløb henover foråret har givet DUFs omdømme urimelige ridser i lakken, det har udsat sekretariatet for et opslidende og utilfredsstillende hårdt pres og det har forståeligt nok gjort styrelsen utålmodige.

Jeg har derfor følt, at jeg har svigtet det fællesskab, der gav mig tillid til at lede organisationen. Og det vil jeg gerne undskylde for.

Jeg vil også samtidig takke for den enestående opbakning, der under hele forløbet har været fra medlemsorganisationer, styrelse og sekretariatet. Også på de tidspunkter, hvor der var tvivl og uenighed i måden at håndtere situationen på.

Nu er der med Kåre Månsson som generalsekretær omsider kommet den stabilitet i arbejdet, som er nødvendig for, at vi kan fortsætte med at realisere de visioner og mål for DUF, som delegeretmødet har udstukket.

- - -

Selv om det har været en turbulent periode, så er jeg imponeret over, hvor meget, vi alligevel har nået. Det gælder især vores indsats for at sænke valgretsalderen til 16 år.

I efteråret satte vi en enestående og historisk milepæl for inddragelsen af unge i demokratiet, ved at gennemføre prøvevalg for 50.000 unge mellem 16 og 17 år i 31 kommuner.

16-års valgret har skabt en hel bølge af demokratisering. Det er blevet en del af folkeskolernes temaer for stile, for avisernes politiske test af holdninger, for Folketingets hjemmeside og er sågar et emne, der finder vej til de nye talkshows. Valgret har demokratiseret Danmark.

Og netop det politiserende arbejde bliver til stadighed mere og mere nødvendigt. Jeg synes, tallene taler for sig selv: Gennemsnitsalderen for borgmestrene er omkring 58 år og for byrådsmedlemmerne 51 år!

Hvis den udvikling fortsætter, så ender det med, at byrådsmøderne lige så godt kan holdes rundt omkring på kommunernes plejehjem. Og udover, at det givetvis vil være nogle kedelige møder, så vil det også være en falliterklæring for vores demokrati.

Det er ingen hemmelighed, at valgdeltagelsen ved prøvevalgene var lav. Og også for lav. Lidt over 20 procent af de valgberettigede svarende til omkring 10.000 unge deltog i valget. Det er ikke godt nok, selv om det selvfølgelig har spillet ind, at de unge godt vidste, deres stemme ikke talte med.

Men i bund og grund var stemmeprocenten sådan set ikke det, prøvevalgene handlede om. De handlede om at skabe debat og opmærksomhed om unges forhold til politik, og de handlede om at engagere unge i valget. Det er to målsætninger, som i høj grad er blevet indfriet.

Danmarks største vælgermøder er blevet holdt for unge. Nogle steder med helt op til mere end 2.000 deltagere. Undervisningsmaterialer, faktaark og informationsmateriale er blevet revet væk. Skolerne har undervist i demokrati som aldrig før.

Og som kronjuvelen i arbejdet, så gik 13 forskellige børne- og ungdomsorganisationer sammen om et skelsættende og imponerende projekt. Under navnet 'Ungvalg09' lykkedes det dem i den grad med at skabe opmærksomhed om valget og sætte unges holdninger på dagsordenen.

Over 2.700 gange er prøvevalgene – og unges inddragelse i demokratiet – blevet omtalt. Danmarks unge, DUF og medlemsorganisationerne har aldrig før fået så meget medieomtale i forbindelse med et valg.

Ungvalg09 er et eksempel på, at vi virkelig rykker noget, når medlemsorganisationerne og DUF sammen sætter kræfterne ind på at gøre en forskel.

Det er også derfor, at styrelsen har ændret Initiativstøttere reglerne, så de fremover lægger vægt på, at organisationerne arbejder sammen indenfor de områder, som vi også fælles i DUF har besluttet, vi vil prioritere. Det har kunnet lade sig gøre, fordi der er en styrelsen har været en bred opbakning til at ville styrke samarbejdet i paraplyen.

Forhåbentligt vil vi de kommende år se endnu flere af den slags projekter. De gør en forskel og de binder paraplyen tættere sammen.

Og når det gælder prøvevalgene, så har den fælles indsats fået en lang række kommuner til at indse nødvendigheden af at inddrage unge i lokaldemokratiet. Kommunerne har sideløbende og efter prøvevalgene taget initiativ til at etablere ungdomsråd og indføre egentlige ungdomspolitikker i kommunerne.

Det er værd at minde sig selv om, at alle de aktiviteter og følgevirkninger – hver og en – ikke var blevet til noget, hvis ikke det havde været for vores prøvevalg. Og derfor er prøvevalgene en kæmpe demokratisk sejr for os, der kerer os omkring den fortsatte udvikling af vores demokrati.

Men det er også en advarsel. Der er for mig ingen tvivl om, at de 16 til 17-årige med deres lave valgdeltagelse har givet demokratiet et rødt kort, og det bør alle tage meget alvorligt. For

det udstiller, at afstanden mellem kommunalpolitik og unge er så stor, at de unge ikke kan se sig selv i de etablerede strukturer.

Det er et problem, og derfor vil vi nu evaluere og analysere prøvevalgene grundigt. Det kan forhåbentligt danne grundlag for en fortsat diskussion om, hvordan vi gør politik mere vedkommende.

Derfor vil vi også ufortrødent fortsætte vores bestræbelser på at sænke valgretsaldern til 16 år. At invitere de unge med i demokratiet er det bedste våben til at inkludere dem i samfundet og det bedste middel til at undgå politisk apati, der alt for nemt kan føre til ligegyldighed.

- - -

Ligegyldighed er også det, der har præget regeringens holdning til spillemarkedet i alt for mange år. Ved ikke at sætte en stopper for de udenlandske bookmakers massive og ulovlige annoncering fik de frit løb til at underløbe det danske spillemarked.

Det har givet anledning til en årelang usikkerhed og utryghed om vores grundlæggende økonomi, og det har været utilfredsstillende at være vidne til, at der så at sige er blevet spillet hasard med rammerne for det frivillige børne- og ungdomsarbejde.

Så meget desto mere er der grund til at rose regeringen og især skatteminister Kristian Jensen for i den grad at være kommet efter det i løbet af det forgangne år. Og det skyldes ikke mindst, at vi - sammen med de andre beløbsmodtagere - har lagt pres på regeringen.

Regeringen er nu godt i gang med at gennemføre en delvis liberalisering af spillelovgivningen, så der igen kan bringes ordnede forhold på spillemarkedet til glæde og gavn for de mange almennyttige foreninger, der er afhængige af tipstilskuddet.

Den delvise liberalisering betyder, at der vil blive et åbent marked for bookmakerspil, men et monopoliseret marked for lotterispil som Lotto. Som det ser ud nu, vil vi modtage tilskud via den monopoliserede del.

Jeg er glad for, at den delvise liberalisering sker med vores fulde opbakning og i tæt dialog med overskudsmodtagerne, og det vil jeg gerne kvittere for.

Ikke mindst er jeg tilfreds med, at regeringen har afsat 110 millioner ekstra de næste to år. Det er penge, der i et vist omfang kan kompensere os for den nedgang i midlerne, som vi ellers havde udsigt til.

Vi har i DUF udvist rettidigt omhu ved at have en mindre økonomisk buffer, der fungerer som stødpude for tilskuddet til organisationerne. Og med de ekstra penge næste år er det vores forhåbning, at vi også i 2010 kan fastholde det nuværende tilskudsniveau.

Der er således foreløbigt taget hånd om den nærmeste fremtid.

Men desværre må vi stadig konstatere, at vi på den lange bane befinder os i nøjagtigt samme usikkerhed som for et år siden. Vi ved, at liberaliseringen kommer – og det et skridt i den rigtige retning – men vi har ingen sikkerhed for, hvad det vil betyde i kroner og øre.

Skatteminister Kristian Jensen har selv sagt, at tips- og lottofinansieringen af foreningslivet er som at stå på en isflage, der er hastigt på vej mod ækvator.

Og netop derfor, har vi meget snart brug for en forpligtende forhandling med regeringen om, hvad det fremtidige niveau skal være for tilskuddet til de frivillige foreninger, efter at liberaliseringen er gennemført om sandsynligvis to år.

Et rimeligt tilskud er den afgørende forudsætning for, at vi kan bakke op om liberaliseringen, og en snarlig klarhed er nødvendig, fordi vi har brug for tryghed om vores økonomi.

Derfor vil jeg gerne sende et meget klart signal til regeringen: Lad os nu få gjort arbejdet færdigt. Til glæde og gavn for det frivillige, danske foreningsliv.

- - -

Arbejdet skal også gøres færdigt, når det handler om en anden af vores andre centrale rammelogtvingninger: Folkeoplysningsloven.

Vi er gået konstruktivt og seriøst ind i det udvalgsarbejde, som undervisningsministeren inviterede os til for et år siden, og processen har givet anledning til mange gode overvejelser undervejs, selv om det lige nu ser ud til, at folkeoplysningsudvalget kun lægger op til en mindre revision af lovgivningen.

For os har det været afgørende at fastholde de vilkår i den nuværende lovgivning, som er essentielle for et uafhængigt og selvstændigt lokalt foreningsliv; nemlig lokaletilskuddet og aktivitetstilskuddet.

Men vi har også arbejdet for, at vi kunne lade folkeoplysningsloven erstatte af en foreningslov, der mere entydigt kunne fokusere på børn, unge og foreninger.

En mere offensiv kobling af foreningsbegrebet med børn og unge kunne blive en løftestang for vores 5.000 lokalforeninger ude i kommunerne, simpelthen fordi det ville blive mere oplagt at inddrage foreningslivet i de forhold, der vedrører børn og unge. Samtidig ville det udgøre en tiltrængt opdatering af folkeoplysningsbegrebet, som for mange af os virker forældet.

Desværre ser det ikke ud til, at vi når i mål med vores ønske om en opsplitting af loven i denne omgang. Men vi har sat diskussionen på dagsordenen, og det har i hvert fald gjort det klart, at vi har brug for en bedre ramme end den nuværende, hvis vi skal spille en større rolle i det lokale demokrati.

- - -

I DUF er vi også forpligtede på at være en del af det internationale demokrati. Det er vores ansvar, at være med til at udvikle demokratiet i de egne af verden, hvor det ikke er en selvfølge.

Derfor er jeg glad for, at styrelsen på baggrund af mange og lange diskussioner endelig kunne vedtage en samlet international strategi i september.

Det er en samlet styrelse, der står bag langt størstedelen af strategien – men det er ingen hemmelighed, at styrelsen var delt midt over i et centralt spørgsmål om, hvorvidt DUF kan have en mere selvstændig rolle i det internationale arbejde.

Et flertal af styrelsen besluttede, at DUF både kan og skal have en selvstændig rolle, men at det skal ske på en måde, som understøtter medlemsorganisationernes arbejde.

Det er for mig altid alvorligt, når styrelsen skrider til en afstemning. Vores fællesskab fungerer bedst, når vi arbejder konsensus- og kompromisorienteret. En afstemning er en falliterklæring for bestræbelserne på at samle styrelsen.

Derfor var det heller ikke nogen nem beslutning. Især ikke fordi, at centrale grupperinger og ikke mindst dygtige, engagerede og respekterede styrelsesmedlemmer var imod beslutningen.

Men når det ikke er muligt at indgå et kompromis, så skal der træffes en afgørelse.

Nu har vi en omfattende og ambitiøs strategi foran os. Og jeg vil derfor gerne opfordre til, at vi nu kigger fremad og sammen udvikler et internationalt engagement, som alle kan stå ved og være stolte af.

- - -

Vi skal hver især være stolte over vores indsats i foreningslivet. Det gør en forskel.

Og vi skal være stolte af det levende og mangfoldige fællesskab, som vi har sammen, og som vi til stadighed udvikler på delegeretmøder som disse. Det kommer ikke af sig selv, men kræver samtale, diskussion og indlevelse. Sammen er vi i stand til at sætte mål for fremtiden.

Det gjorde DUFs næstformand Rune Siglev og jeg for to år siden, da vi stillede op på et fælles valggrundlag.

Vi gik til valg på fællesskabet og fremtiden; at DUF skal være i stand til at sætte sin egen dagsorden. Det har vi gjort med et benhårdt fokus på 16 års valgret og foreningsvilkår. Og med projektet Fremtidens DUF lægger vi op til at skabe nogle strukturer, der også i fremtiden sikrer, at vi udvikler og sætter os vores egen dagsorden i stedet for at halse efter andres.

Vi gik til valg på fællesskabet og forpligtelsen; at DUF skal turde prioritere. Det har vi gjort. En række emner – blandt andet børns vilkår, klima og behovet for en ungdomspolitik – er blevet nedprioriteret, og vi har fastholdt tipstilskuddet til DUFs virke på samme niveau som da vi tiltrådte.

Vi gik til valg på fællesskabet og fundamentet; at vi skal øge værdiopfattelsen af foreningslivet. Med vores store foreningsvilkårsprojekt har vi sat gang i en perlerække af initiativer, der skal styrke det lokale sammenhold i foreningslivet og øge den kommunale anerkendelse.

Og endelig gik vi til valg på fællesskabet og forskellen; at vi skal gøre en forskel, ved at gøre 16-års valgret muligt. I dag må vi konstatere, at det gennem en målrettet og strategisk indsats for alvor er lykkedes at sætte emnet på den offentlige dagsorden. Der er stadig et godt stykke vej, men vi er i dag tættere på 16-års valgret end vi nogensinde har været før.

Der har været problemer og turbulens undervejs, usikkerhed og frustrationer, ting der kunne være gjort anderledes – men når vi gør bundlinjen op, så er jeg stolt over, hvor langt vi alligevel er nået.

Det er vi takket være en styrelse, der fra starten har haft et godt sammenhold, og som grundlæggende set har været enige om de overordnede mål. Det har betydet enormt meget og det har været en fornøjelse at stå i spidsen for en dygtig og ambitiøs styrelse.

Og det er vi takket være et kompetent og engageret sekretariatet, der vedholdende og med en evig optimisme dagligt knokler for at indfri de mål, vi har sat.

Personligt vil jeg gerne rette en stor tak til to personer.

Kåre – jeg er inderligt glad for, at du havde modet til at hjælpe os igen, da det brændte på. Jeg ved, det langtfra har været omkostningsfrit for dig, og jeg ved, at vi langtfra er verdens mest tålmodige arbejdsgivere. Men du skal vide, at vi værdsætter din indsats meget højt.

Rune – det er nogen gange nemmere, at vinde over dig i squash end at stille dig tilfreds. Og det siger ikke så lidt, i hvert fald når det er mig, der er modstanderen. Men jeg er ikke i tvivl om, at den akse vi to har bygget, har en afgørende betydning for DUF. Det har den i hvert fald for mig. Jeg har utrolig stor respekt for dig.

Og endelig: en stor tak til alle jer andre for et aktivt med- og modspil i den forgangne periode.

Tak for ordet.

- - -